

తెలుగులో క్రైస్తవ సాహిత్య ఆవిర్భావ వికాసం

దాదాపు అన్ని సాహిత్య ప్రక్రియల్లో క్రైస్తవ సాహిత్యం వెలువడిందనేది అక్షరసత్యం. కావ్యాలు, లఘు, ఖండ, శతకవాఙ్మయం, నాటక, నాటిక, ఏకాంకికలు, రేడియో నాటికలు మొదలైన వాటితోపాటు జానపద సాహిత్య ప్రక్రియలైన హరికథ, బుర్రకథలు కూడా వచ్చాయి.

తెలుగు సాహిత్యం మొదట కావ్యరూపంలో వచ్చినా తర్వాత కాలంలో అనేక ప్రక్రియలుగా వెలువడ్డాయి. వస్తువు మత సంబంధమైన, సామాజిక పరమైన, సమస్యాత్మకాలైన వస్తువులు వివిధ ప్రక్రియల్లో తెలుగులో ఆవిష్కరించబడ్డాయి. ఈ విషయంలో క్రైస్తవమత సాహిత్యానికి కూడా మినహాయింపు లేదు.

1. పద్యకావ్యాలు :

తెలుగులో వెలువడ్డ తొలి క్రైస్తవ మత సంబంధ రచన 'సర్వేశ్వర మహాత్మ్యం', 'తోభ్యచరిత్ర' అని కూడా దీనికి పేరు. ఇది నాలుగాశ్వాసాల చంపూ ప్రబంధం. 1730లో పింగళి ఎల్లనార్కుడు ఈ కావ్యాన్ని రాశాడు. కొండవీడు సమీపాన వున్న భక్తవాడ గ్రామవాసియైన తుమ్మా రాఘవరెడ్డి ఈ రచనకు ప్రేరణ కల్పించాడు. ఈ రచన 1887లో 'దర్శణం' అనే మాసపత్రికలో మొదటిసారిగా ప్రచురించబడింది. క్రైస్తవ మతంలోని కేథలిక్ శాఖకి చెందిన పూర్వ నిబంధన గ్రంథంలోని తోభ్యుని చరిత్ర సర్వేశ్వర మహాత్మానికి ఆధారం.

1760లో రెండో క్రైస్తవ మత సంబంధ కావ్యం వచ్చింది. దాని పేరు 'వేదాంత రసాయనం' రచయిత మంగళగిరి ఆనందకవి. నిడిమామిళ్ల దానయామాత్యుడు ఈ రచనకు ప్రేరణ కల్పించాడు. ఇది కూడా నాలుగాశ్వాసాలు చంపూ కావ్యం. ఈ కావ్యానికి బైబిల్ మూలాధారం.

తర్వాత 1770లో క్రైస్తవ సాహిత్యానికి సంబంధించిన మూడో రచన మల్లెల తిమ్మరాజు యొక్క 'జ్ఞాన చింతామణి', 'అనిత్య నిత్య వ్యత్యాసం' అనే పద్యకావ్యాల్ని కూడా 18వ శతాబ్దంలోనే వెలువడింది. ఇది కూడా క్రైస్తవ సంబంధ రచనే.

ఇవేకాక నిర్వచన కావ్యాలు కూడా కొన్ని వెలువడ్డాయి. పిడవర్తి ఎఱ్రా రాసిన 'అవతారమూర్తి', మంత్రిపైగడ భుజంగరావు చెప్పిన 'నవనిబంధనా', మున్నంగి క్రీస్తుదాసు ప్రకటించిన 'విషాద విపంచి' మొదలైనవి ఈ కోవకు చెందుతాయి.

2. శతకాలు :

1845లోనే కైస్తవ సాహిత్యంలో చేరదగిన శతకం వెలువడింది. అది 'యేసు నాయక శతకం'. దీన్ని రచించింది పురుషోత్తమ చౌదరిగారు. ఈయన 1872లో మరొక శతకాన్ని కూడా చెప్పారు. అది 'యేసు నాయక ప్రభుశతకం'. ఆ తర్వాత చాలా వరకు కైస్తవ సంబంధ శతకాలు వెలువడ్డాయి.

కైస్తవ శతకాల్లో ముఖ్యమైనవి కె.వి. జాకబ్ కవి 'శిలువ శతకం' (1920), హనుమగుత్తి దేవదానం 'కైస్తవ మిత్ర శతకం' (1931), ప్లీనారెడ్డి 'క్రీస్తుమోలా శతకం', చినాబత్తిన మైకేల్ 'శ్రీక్రీస్తు శతకం', 'మరియాంబా శతకం' కనపర్తి సంతోషణ 'క్రీస్తు రక్షక శతకం', తుర్లపాటి జేమ్స్ 'శ్రీయేసునాథ ప్రభోశతకం', మిషనరీ శతకం, బల్లి పురుషోత్తం 'సుమతీ శతకం', 'బాలల క్రీస్తుశతకం' (1959), మంత్రిపైగడ భుజంగరావు 'సత్కైస్తవ శతకం', పట్టాభి ప్రసంగి 'రక్షణోపాయ మిత్రశతకం', 'దైవ మనుజుడా శతకం', పులవర్తి శరభయ్య 'శ్రీక్రీస్తు శతకం', పసుపులేటి ఆండ్రూస్ 'భక్తపాల శతకం', పాటిబండ్ల ఆనందరావు 'శిలువధారి శతకం' డి. ప్రకాశరావు 'క్రీస్తు శతకం', పసుపులేటి ఆండ్రూస్ 'భక్తపాల శతకం', పాటిబండ్ల ఆనందరావు 'శిలువధారి శతకం', డి. ప్రకాశరావు 'క్రీస్తు శతకం'.

3. నాటకాలు :

'కావ్యేషు నాటకం రమ్యం' అని ఆర్యోక్తి. కావ్య ప్రక్రియల్లో నాటకం రమ్యమైంది. ఈ రమ్యమైన ప్రక్రియలో కైస్తవ సాహిత్యం కూడా చెప్పకోదగ్గది. కైస్తవ సంబంధ నాటకాల్లో కొన్ని సంప్రదాయబద్ధంగా రచింపబడ్డాయి. బల్లి పురుషోత్తం 'ఎస్తేరు', 'విశ్వదీపం' అనే రూపకాలు ఈ కోవకి చెందిన ప్రముఖ రచనలు. అత్తోట రత్నకవి రచించిన 'రారాజు రాక', రేపూడి తోమాస్ ప్రకటించిన 'భక్త విజయం', 'మహాభిషేకం', పాటిబండ్ల డానియేల్ వెలువరించిన 'స్థీర విజయం' మొదలైన నాటకాలు కూడా సంప్రదాయబద్ధమైనవే.

అక్కడక్కడ కొన్ని సాంఘికాంశాల్ని జోడించి రాసిన నాటకాలు కూడా కొన్ని క్రైస్తవ సాహిత్యంలో గోచరిస్తాయి. పిడవర్తి ఎఱ్రా 'క్రీస్తు జననం', రేపూడి తోమాస్ 'భక్త యోహాను చరిత్ర', రెవరెండ్ దాసుబాబు 'బహుమానం', 'బాధ్యత', కాండ్రూ శ్యామచంద్ 'మూగజీవులు', కాకర్లమూడి జేకబ్ 'శవం పలికిన సత్యం', 'బైబిలు దొంగలు', మల్లవరపు జాన్ 'శాంసన్ - దెలీలా', టి. జాన్ ఆనందరాజు 'రాజుల రాజు', కార్తపాటి జేమ్స్ 'విజయశ్రీ', బిల్మిడి ప్రసన్న 'క్రీస్తు పుట్టుక' కవివెల చిన్నప్ప 'నిరపరాధి', పాలెపోగు విజయ నాగేశ్వరరావు 'పాలు చరిత్ర', చుక్కా పీటర్ పాల్ 'దానియేలు విజయం', కార్తపాటి జేమ్స్ 'సిలువధారి' మొదలైనవి సాంఘిక ఇతివృత్తాలతో ఆధునిక పద్ధతిలో రాసిన నాటకాలు.

4. ఖండకావ్యాలు :

తెలుగులో ఆధునిక కాలంలో రూపుదిద్దుకున్న ఒకానొక ప్రక్రియ ఖండకావ్యం. ఆలోచికమైన భావాలను ఆత్మాశ్రయ ధోరణిలో కళాత్మకంగా ఆవిష్కరించడానికి 'ఖండకావ్య' ప్రక్రియ ఎక్కువగా సహకరిస్తుంది. ఈ ప్రక్రియలో కూడా క్రైస్తవ సాహిత్యం వెలుగుచూసింది.

తెలుగు క్రైస్తవ ఖండకావ్యాల్లో ముఖ్యమైనవి. దేవదాసు అయ్యంగార్ 'రక్షణ పద్యాలు', పురుషోత్తమ చౌదరి 'క్రైస్తవ నీతి ప్రకాశం', బల్లి పురుషోత్తం 'దివ్యవాణి', పాటిబండ్ల డానియేల్ 'మాణిక్యవీణ', అత్తోటి రత్నకవి 'జీసస్ విజయం', పసుపులేటి ఆంద్రెయ 'నీతి పద్యరత్నాకరం', చిన్నాబత్తిని మైకేల్ 'భక్తంజలి', పి. విజయ్య 'శ్రీఆదాము కథ', ఇస్సాకోటి విశ్వాసం 'శాంతి', జి.ఎల్.బెన్ని 'భావ వీచికలు', పి. విజయ్య 'ముక్తిజ్వాల', తిమోతి జ్ఞానానందకవి 'సురగాలి', 'అక్షర గుచ్ఛం', 'తరంగమాల', గర్నేపూడి జాన్ పరమ దర్శనం మొదలైన ఖండకావ్యాలు క్రైస్తవ సాహిత్యాన్నే కాక తెలుగు సాహిత్యాన్ని సుసంపన్నం చేశాయి. కవికోకిల జాషువా రాసిన 'క్రీస్తు చరిత్ర' ఈ సందర్భంలో ప్రత్యేకంగా పేర్కొనదగింది.

5. కీర్తనలు :

తెలుగులో సంకీర్తనా సాహిత్యానికి ఒక ప్రత్యేకస్థానముంది. తాళ్ళపాక అన్నమయ్య, త్యాగయ్య, క్షేత్రయ్య, రామదాసు వంటి వాగ్గేయకారులు 'సంగీత మపి సాహిత్యం సరస్వత్యాః కుచద్వయం' అని నిరూపించారు. వైష్ణవ సంబంధమైన కొన్ని వేల సంకీర్తనలు తెలుగు

సరస్వతిని అలంకరించాయి. ఈ ప్రక్రియలో కైస్తవ సంబంధమైన కీర్తనలు కూడా అధిక సంఖ్యలో వెలువడడం గమనించదగింది.

తెలుగు కైస్తవ కీర్తనల చరిత్రలో పురుషోత్తమ చౌదరిని తొలికీర్తనాకారుడిగా చెప్పవచ్చు. 1846 ప్రాంతం నుంచి తన కీర్తనలచే కాక విల్సన్, పులిపాక జగన్నాథం మొదలగువారు రాసిన కీర్తనల్ని కూడా ప్రకటించి కైస్తవులందరి నోట క్రీస్తు తత్వాన్ని గానం చేయించారు.

బీర్నిడి, మోషే, జొన్నకూటి దేవదానం, దూమాల మోషే, ఎద్దు దానియేలు, మందపాటి అబ్రహం, యన్.సి. దానియేలు, అత్తోట రత్నకవి, బొంతా సమూయేలు, జొన్నకూడి దానియేలు వంటివారు ఇతర ప్రముఖ కైస్తవ వాగ్గేయకారులు.

కైస్తవసాహిత్యంలో వెలువడ్డ ఇతర ప్రక్రియలతో పోలిస్తే 'కీర్తన' ప్రక్రియ విశేషంగా ఆకర్షించిందని చెప్పవచ్చు. వివిధ ప్రక్రియల్లో తెలుగులో వెలువడిన వందలాది రచనల్లో కొన్ని పేర్లు కూడా తెలియని కొందరు కైస్తవులుండవచ్చు. కాని కనీసం పదుల సంఖ్యలో కీర్తనలు నోటికిరాని కైస్తవులు తెలుగునాట ఒకడు కూడా ఉండడనడం అతిశయోక్తికాదు. కీర్తన ప్రక్రియలోని వైశిష్ట్యానికి ఇదొక ప్రబల నిదర్శనం.

6. వచన కావ్యాలు :

మాన్యులకే గాక సామాన్యులకు సయితం అందుబాటులో వుండే ప్రక్రియ 'వచనం'. ఈ వచన కావ్య పద్ధతిలో కుడా కొన్ని కైస్తవ మత సంబంధం రచనలు వెలువడ్డాయి. ప్రార్థనా విధానం, కైస్తవ గూఢార్థ ప్రదీపిక, ప్రార్థన, దైవలోకం, యేసునిమార్గం, ప్రార్థనాఫలం, బైబిల్ సత్య నిర్ధారణ మొదలైనవి ఈ కోవకి చెందిన కావ్యాలు.

7. యక్షగానాలు :

ప్రదర్శనా కళారూపాల్లో 'యక్షగానం' అతి ప్రాచీనమైంది. మార్గపద్ధతి, దేశపద్ధతి. ఈ పద్ధతిలోకూడా కైస్తవ సంబంధ కావ్యాలు వెలువడ్డం విశేషం.

పులిదిండి సాల్కన్ రాజు కైస్తవ యక్షగాన ప్రక్రియకి ఆధ్వర్యం. కింకర్తవ్యం, చేమంతి

చేను, శాంతి పథం, క్రీస్తు జయంతి, చారుకేశ విలాసం అనే అయిదు యక్షగానాలను ఈయన రచించాడు. ఈ యక్షగానాల్ని 'సువార్తవాణి' అనే క్రైస్తవ ఆధ్యాత్మిక సంస్థ ఆకాశవాణి ద్వారా ప్రసారం చేయించింది.

8. బుర్రకథలు :

జానపద కళా రూపాల్లో బుర్రకథకు విశేష ప్రజాదరణ వుంది. దాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొని కొందరు క్రైస్తవ కవులు ఈ ప్రక్రియలో కూడా క్రీస్తు తత్వాన్ని ప్రకటించారు.

ఈ కథలకు సంబంధించి రాసిన వారిలో గేరా ప్రేమయ్యది భీముని భాగం. ప్రేమయ్య ఒంటి చేతి మీదుగా నలభైదాకా బుర్రకథలు రాయడం ఆశ్చర్యాన్ని కలిగిస్తుంది. నెహెమ్యాచరిత్ర, దావీదు విజయం, యేసేపు చరిత్ర మీనా కడుపులోని యోనా చరిత్ర, తప్పిపోయిన కుమారుని కథ, క్రీస్తు శ్రమ మరణ పునరుద్ధానముల కథ మొదలైనవి ప్రేమయ్య కూర్చిన బుర్రకథలో ముఖ్యమైనవి. ఈయన రచించడమే కాక ప్రదర్శించడం కూడ ముఖ్య విషయం.

పలుగూరి సత్యానందం 'ఎలీషా', చిన్నాబత్తిన మైకేల్ 'వీర సంసోను', క్రీస్తు పుట్టుక (చెంచుకథ), 'యోబుచరిత్ర', మృత్యుంజయుడు మొదలైనవి గురించ దగిన క్రైస్తవ బుర్రకథలు. బల్లి పురుషోత్తం రాసిన 'విశ్వదీపం' అనే నాటకంలో 'తందాన తాన' అనే ఒక జానపద గేయం వుంది.

9. హరికథలు :

బుర్రకథలు తర్వాత సామాన్యులకు విశేషంగా ఆకర్షించిన ప్రక్రియ హరికథ. క్రైస్తవ హరికథలు చెప్పిన వారిలో అత్తోట రత్నకవి ప్రముఖుడు. అబ్రహాము, ఇస్లాకు, క్రీస్తు జననం, క్రీస్తు మరణ పునరుద్ధానం, పూలగంప, మోషే, సంసోను - దెలీలా మొదలైనవి రత్నకవి రచించినవే.

బీర్తిడి మోషే రచించిన ఇస్లాకు అనే హరికథను కూడా పేర్కొనవలసి వుంది. గంటి యోహాను, మందపాటి అబ్రహాం అనేవారు హరికథా కాలక్షేపం చేయడంలో కళాప్రవీణులు.

10. నవలలు :

ఆధునిక కాలంలో విశేష జనాదరణ కలిగిన ప్రక్రియ నవల. ఈ నవలా పద్ధతి క్రైస్తవ మతానికి కూడా విస్తరించడం విశేషం. సుప్రసిద్ధ రచయిత గుడిపాటి వెంకటాచలం 'మార్తా' అనే నవల ఒక దానిని ప్రకటించాడు. ఇది క్రీస్తు తత్వాన్ని తెలియజేసే రచన.

డా॥ గోగులమూడి బెనర్జీ ఆనందకుమార్ పరిశోధించిన 'గూడుచేరిన గువ్వ' హేమలత సుధాకర్, 'మిస్ పవిత్ర' శారా విజయకుమారి, 'దేవునికో పువ్వు' కె. సత్యనారాయణ, 'ఒకే కుటుంబం' సెంటినా సరోజినీ కుమారి, 'శాంతి సౌధం' ఎమ్.ఎమ్. శాంతవర్ధన్, 'ప్రతిఫలం' కంభం వేదనాయకం, 'నల్లపుకి' రామిశెట్టి శౌరయ్య (శార్వశ్రీ) ఇవేకాక అనువాద నవలలు ప్రేమ విప్లవ రెవ. డా॥ ఆరార్కే మూర్తి, పూలసజ్జ - కె. దేవదాసు, కారుచీకట్లో కాంతిరేఖ - ఎన్. స్వరూపరాణి, సెలవ్. మొదలగు నవలా రచనలు ప్రస్తుత సమాజంలో దిగజారిపోతున్న నైతిక విలువల్ని పురస్కరించుకొని ఆధ్యాత్మిక జీవితాన్ని అభివృద్ధి చేయాలనే సంకల్పంతో 'యేసుక్రీస్తు' మానవకోటి రక్షణకు తన్ను తాను సమర్పించుకొన్నారనేది తేటపరుస్తూ ఈ నవలలొచ్చాయి.

11. కథానికలు :

ఎండ్యురి హేమలతా సుధాకర్ భర్తతోపాటు సాహిత్యంలో విశేషకృషి జరుపుతూ 'క్రైస్తవ కథానికల' సంపుటి రాశారు.

ఇప్పటి వరకు చేసిన పరిశీలన వల్ల తెలుగులో క్రైస్తవమత సాహిత్యం విస్తృతంగానే వెలువడిందని తెలుస్తుంది. ముఖ్యంగా శతకం, నాటకంలాంటి ప్రక్రియల్లో క్రైస్తవ తత్వం ఎక్కువగా ఆవిష్కరింపబడిందని భావించవచ్చు. కేవలం ఈ రచనలేకాక క్రైస్తవ మత ప్రచారం పత్రికాముఖంగా కూడా విరివిగా కొనసాగుతుంది. 'సువార్త పత్రిక, ప్రసంగ సహకారి, స్పందన, భూదిగంత సువార్త, దివ్యవాణి, కాంతి, పరలోకమన్నా, దైవిక స్వస్థత మార్గం, యేసు పిలుచుచున్నాడు, ఇవాంజిలిస్టు, మన్నా క్రీస్తు విజయం, మిత్రసమాచారి మున్నగు ఎన్నో పత్రికలు క్రైస్తవ మత ప్రచారానికి ఉద్దిష్టమైనవే.

ఇప్పటివరకు పరిశోధించిన వివిధ తెలుగు ప్రక్రియల్లో ఉదాహరణ పద్ధతిలో క్రైస్తవ,

సాహిత్యం విశ్లేషించబడింది. బల్లి పురుషోత్తం ప్రత్యేకోదాహరణం పేరుతో రాసిన జనకోదాహరణం, కుమారోదాహరణం, పరుశుద్ధాత్మోదాహరణం అనే మూడు ఉదాహరణలు, పులిదిండి సాల్మన్ రాజు కూర్చిన ఈశోదాహరణము తెలుగులో వెలువడిన క్రైస్తవ ఉదాహరణలు. తరువాతి అధ్యాయంలో వీటిని గురించి ప్రత్యేక పరిశీలన చేయబడుతుంది.

ఈ విధంగా తెలుగులో భిన్న ప్రక్రియల్లో క్రైస్తవ సాహిత్యం విస్తారంగా, విలక్షణంగా వెలువడి సుస్థిర స్థానాన్ని సంపాదించుకొంది. నేటికీ క్రైస్తవ మత నేపథ్యంగా ఎంతో విలువైన సాహిత్యం పుంఖానుపుంఖాలుగా వెలువడుతూనే వుంది. ప్రత్యేకించి దళితుల్ని క్రైస్తవం ఆదరించింది కాబట్టి దళిత సాహిత్య ఉద్యమంలోనూ క్రైస్తవానికి పెద్దపీట వేశారు. వర్తమాన దళిత సాహిత్యాన్ని క్రైస్తవమత ప్రభావంతో సృష్టించిన వారిలో మద్దూరి నగేష్ బాబు, కత్తి పద్మారావు, ఎండ్లూరి సుధాకర్, సతీష్ చంద్ర, కొలకలూరి ఇనాక్ లాంటి వారు పేర్కొనదగిన వారు.

- 00000 -

కోరు సుమతీ కిరణ్

పరిశోధకరాలు, తెలుగు శాఖ

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం

విశాఖపట్నం.